

Biologisk mångfald

Skärgårdsparkens natur

Kunskap om och förståelse för biologisk mångfald och människans påverkan på miljön gör oss mer rädda om naturen. För att få en chans att utveckla positiva band till natur och miljö är det viktigt att vara ute och röra sig i naturmiljöer. Naturkontakt genom våra sinnen skapar estetiska, existentiella och emotionella upplevelser som är förknippade med välbefinnande och lärande som kan lägga grunden till en livslång relation med naturen.

Variationsrik naturmiljö

Skärgårdsparken omfattar ett stort område med flera olika naturtyper. Våtmarkerna Kalmar Dämme och Hagbygårdedämme har anlagts på mark som tidigare brukades som åker och i viss mån betesmark. Syftet är i första hand att ta hand om föroreningar och minska utflödet av näringsämnen till Västra sjön, men dammarna ger också förutsättningar för en rik biologisk mångfald. Variationen av öppna dammar, vassområden, skogsdungar och öppna betesmarker gör att en mängd olika fågelarter utnyttjar området.

Dammarna ger också livsmiljöer för groddjur, flera fiskarter och förstås många insekter, exempelvis trollsländor. En separat grund damm som ska vara fri från fisk har byggts för att särskilt passa groddjur. Sandbäddar och speciella insekshotell har byggts för att gynna vilda bin och andra insekter.

Fågellivet

Den stora mängden med gäss, främst grågäss, är kanske det som besökare först lägger märke till. I dammarna syns änder, sothönor och gråhäger. Den vita ägretthägern, som nyligen börjat häcka i Sverige, dyker upp ibland. Brun kärrhök syns ofta flyga över området. I vassarna och skogsdungarna häckar många olika mindre fåglar. På vintern syns ibland den vackra kungsfiskaren intill Törnebybäcken.

Fågellivet förändras efterhand som vegetationen utvecklas. Vid nyanlagda dammar letar olika vadarfåglar mat i strandkanten, men om vassen tillåts breda ut sig tar andra arter över. Under häckningstiden på våren och försommaren är det viktigt att inte störa fåglarna. Spana gärna från fågeltorn och stigar, men undvik att gå intill våtmarkerna.

Svalor ses ofta jaga insekter över dammarna. Backsvalan gräver bohålor i branta strandbrinkar eller gamla grustäcker. Eftersom det är brist på sådana miljöer bygger de ibland bo i tillfälliga jordhögar vid byggarbetsplatser och liknande. För att hjälpa backsvalan har två permanenta högar byggts upp i Skärgårdsparken.

Betesmark

Söder om den raka cykelvägen Ängloksleden har landskapet en helt annan karaktär. Här finns betade hagmarker med betesgynnade växter som exempelvis backtimjan och stagg. Du kan räkna med att det finns betesdjur, både får, hästar och nötkreatur i området. Tänk särskilt på det om du har hund med dig. Det syns även ofta spår av vildsvin. De gamla ekarna ger förutsättningar för en mängd insekter, bland annat den fridlysta läderbaggen, som är beroende av ihåliga träd. Närmast norr om Ängloksleden, intill groddammen, har en ekokompost anlagts för att gynna ekoxe och andra arter som lever i underjordisk ved.

Anläggning för biologisk mångfald

I sydost, på båda sidor av reningsverket, ligger Kalmars gamla soptipp. De båda stora deponikullarna är numera täckta och be vuxna. Den östra kullen har nyligen täckts med jordmassor för att minska läckaget av föroreningar och för att skräp inte ska sticka upp i markytan. Tanken är att delar av kullen ska bli skogsbevuxna, medan andra delar ska vara öppna ängsytter med sandig mark för att gynna pollinerande insekter.

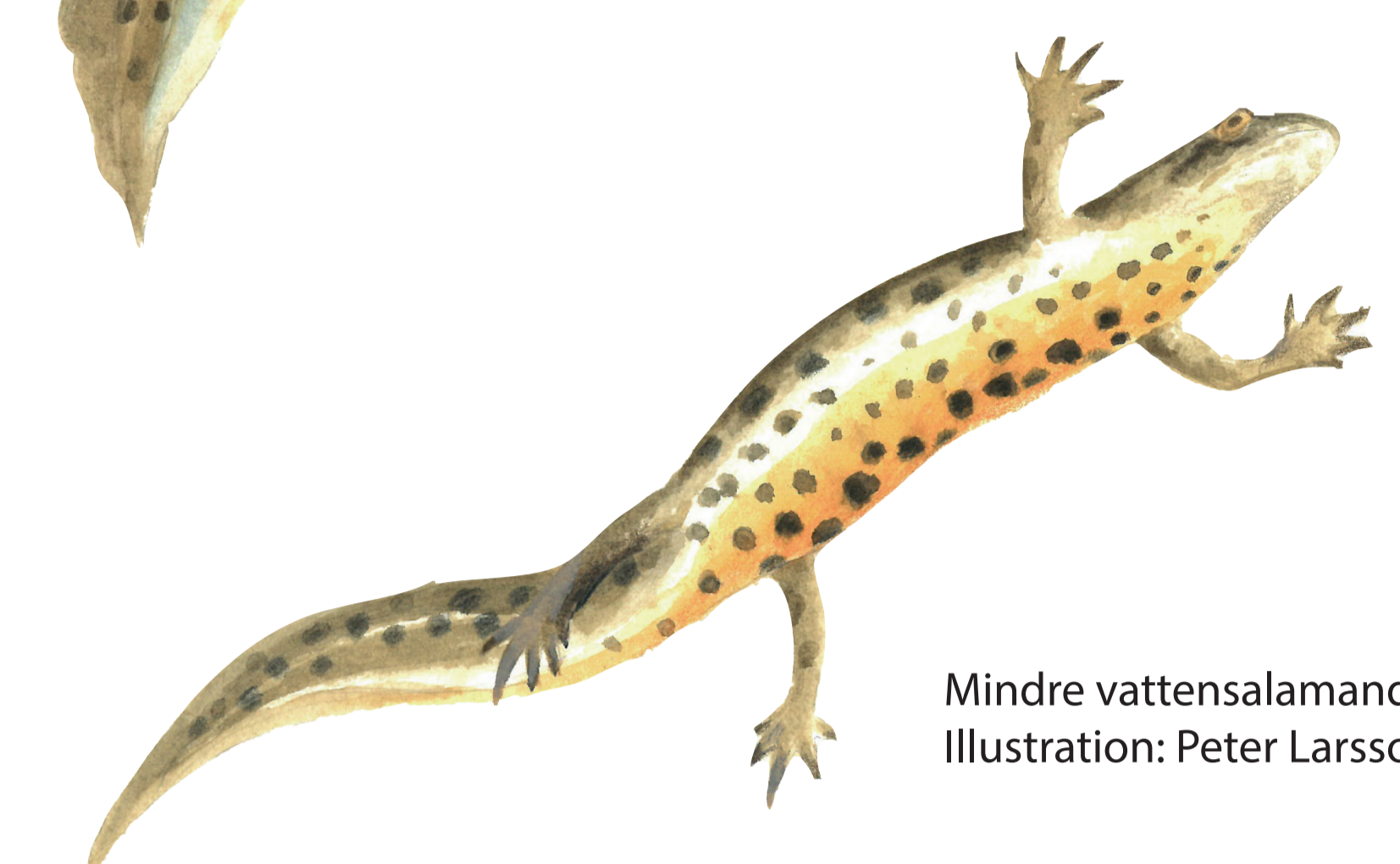
I området nära naturens hus anläggs odlingslabyrinth och skogsträdgård. Skogsträdgårdar är matproducerande ekosystem av årliga perenna (fleråriga) växter och grönsaker som skapas med skogsbrynet som förebild, där nöt- och fruktträd, bärbuskar, örter, marktäckare,

Grågås
Illustration: Håkan Johansson

Brun kärrhök - hona
Illustration: Håkan Johansson

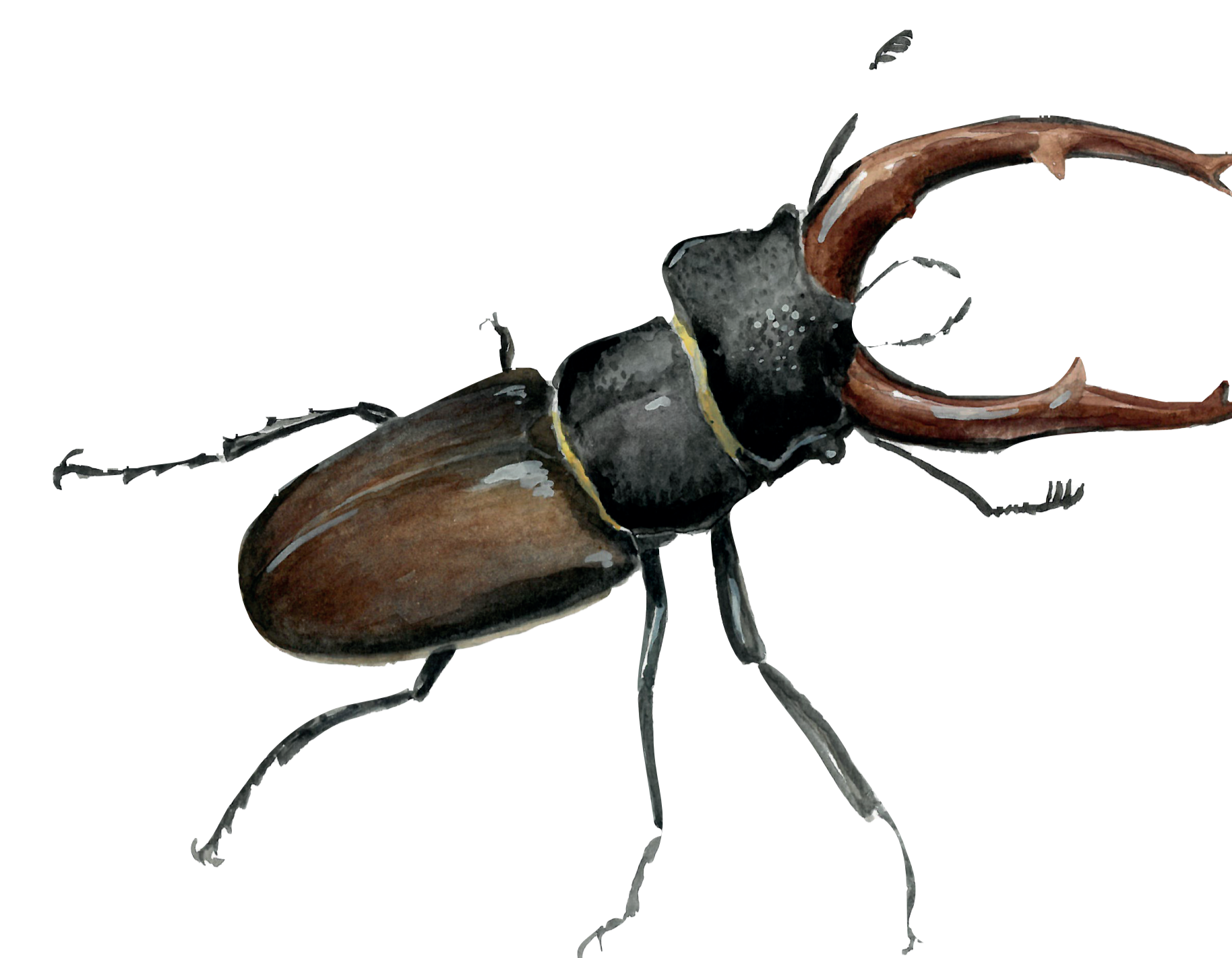
Mindre vattensalamander
Illustration: Peter Larsson

Åkergroda
Illustration: Peter Larsson

Såvsparv
Illustration: Håkan Johansson

Ekoxe
Illustration: Peter Larsson

Bladvass
Illustration: Håkan Johansson

Storigelknopp
Illustration: Håkan Johansson

Ekosystem

Ett ekosystem är en miljö och allt levande som finns i ett naturområde. Det kan vara alltifrån en stubbe till en trädgård eller hela planeten jorden. Fungerande ekosystem skyddar mot katastrofer, ger växtpollinering så att vi får mat, ger friska hav och bidrar till ett stabilt klimat.

Biologisk mångfald

När många olika arter av djur, växter och organismer lever i en naturtyp. Där varje art får vara lite olika de andra av samma art. Arterna påverkar och är beroende av varandra. Naturen och dess biologiska mångfald är en förutsättning för allt liv på jorden.

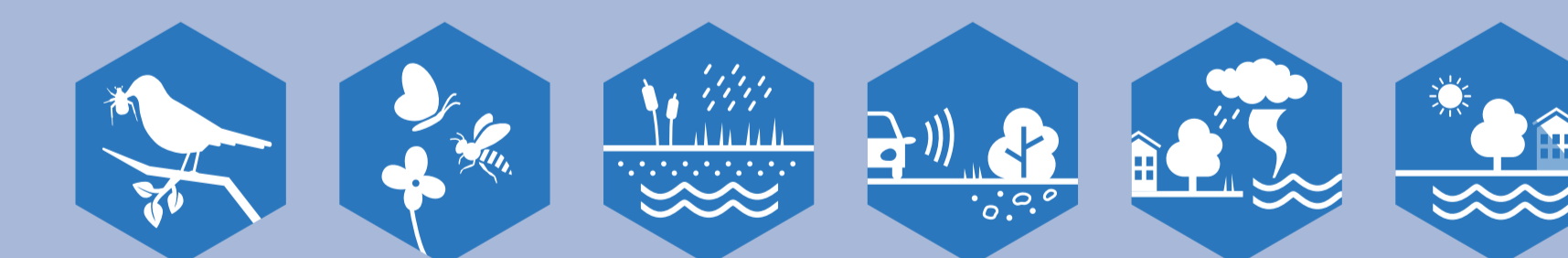
Ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster är produkter och tjänster som naturen ger människan och som bidrar till vår välfärd och livskvalité. Såsom mat, vatten, ren luft och annat som vi inte kan vara utan. En förutsättning är att vi tar hand om och är rädda om vår natur. Ekosystemtjänsterna är internationellt klassificerade och delas in i fyra kategorier: stödande, reglerande, försörjande och kulturella.

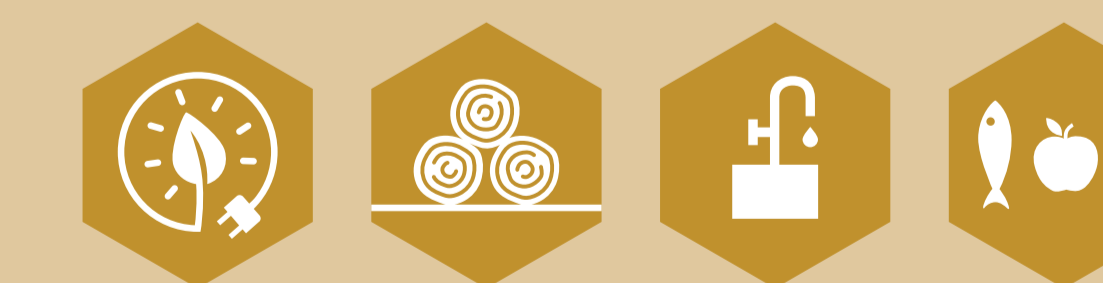
De **Stödande ekosystemtjänsterna** är en grundförutsättning för att övriga ekosystemtjänster ska fungera. Exempelvis utrymme för livsmiljöer och ekosystem, jordmånstillbildning, fotosyntes och biogeokemiska kretslopp.

Försörjande ekosystemtjänsterna ger råvaror för produktion, bland annat i form av mat, dricksvatten, fiberråvara och bioenergi.

En stabil och hälsosam naturmiljö fås av de **Reglerande ekosystemtjänsterna** genom bland annat rening av mark, luft och vatten samt pollinering. De jämnar också ut effekterna av extremväder och störningar genom exempelvis kolbindning, vattenreglering och bullerdämpning.

Kulturella ekosystemtjänster bidrar till vår livskvalitet genom rekreation, friluftsliv samt upplevelser av natur- och kulturarv.

Kalmar kommun

Lokala naturvårds sätningen (LONA)
Skärgårdsparken har medfinansierats genom statsbidrag Lokala naturvårds sätningen som förmedlats av Länsstyrelsen Kalmar län.

Läs mer om Skärgårdsparken på vår webbplats eller skanna QR-koden.
For information in another language visit our website or scan the QR code.

kalmar.se/skargardsparken

